

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. III. - An moribus mutatis repentè sit dissoluenda amicitia? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

An moribus mutatis repente sit dissoluenda amicitia?

An dirimenda sit bonorum amicitia, si alter alteri insigniter praeluxerit?

Non debemus amare tanquam subito osuri.

Fucati amici deserēdisunt, sed nō temere & siml.

SOLONIS illud dictum: Sic hodie a-
ma quasi cras osurus, Aristoteli non
vehementer placet: Est enim potius dis-
sūda quàm disrumpēda amicitia. Nam
vt repentina mutatio legis inter ciues
bellum & discordiam: ita violenta ami-
citiae dissolutio inter amicos odium &
insaniam parit: Multi sunt fugaces ami-
ci, multi fallaces & e mentiti, à quibus (cū
fraudē videris) discedēdum est. Isti sunt,
vt docet in textu philosoph^o, qui inhian-
tes suis commodis, suasq; delicias perse-
quentes omni flatu, non aliter quàm pul-
uis & palca vento, huc atque illuc distra-
huntur, Sed vt conuulsio neruorū in cor-
pore maximū dolorem efficit: ita talium
amicorum subitanea & inconsiderata di-
stractio magnū saepe periculum minit-
tur. Quare suadet philosophus vt sensim
ac pedetentim potius repres, quàm auo-
les ab istorū consortio. Quippe si perspe-
cta

Et a eorum malitia statim classicum caneres & ad bellum prouocares, verendū sanè est, ne odio conflato in vngues vulturū præceps non sine damno rueres: capitalior enim non est malitia quàm quæ ex dissoluta amicitia nascitur. Sed hîc alia emergit dubitatio, An in vera amicitia permittēda sit dissolutio, si alter amicorum qui diu cum amico honestè vixerit) turpis & sceleratus fiat: Quid multis? duo in tali euentu faciēda vidētur, alterum vt consilio aliisq; modis omnibus emendetur amicus, alterum, si à scelere reuocari non potest, vt consultò non subitò deseratur: nam malorum cum bonis firma nec potest nec debet esse amicitia. Postrema quaestio est, An dirimēda sit amicitia, quæ est inter duos studiosos viros, quorū alter alterū in excellentia virtutis multis gradibus excellit. Quamuis videtur quidem philosophus affirmāter concludere, quia amici tales iisdē rebus nec capiuntur, nec offendūtur: tamē in eademum propendet sentētiā, quòd illa inæqualitas in perfectione virtutis vires amicitiaē non dissoluat. Potest enim for-

Amicitia dissoluta capitalis fit inimicitia.

Boni & mali firmi diu esse amici non possunt. Quæst. 2.

tiscum magnanimo; liberalis cum magnifico, mediocriter studiosus cum insigniter excellenti viro fœdus inire amicitia, officiumq; amici exercere: quippe non est dissimilitudo moris, sed intentio & amplitudo gradus; non est distractio animorum, sed in studio virtutis ardens quædam æmulatio, quæ sæpe sine invidia inter amicos euenit.

Distinctio prima questionis.

Repentè nõ est dissoluenda amicitia semel suscepta, propter	}	Periculum, quod omnè repentinã mutationem sequitur.
		Spem reducendi amici, qui consilio aliquando potius quam diuortio corrigitur.
		Notam infamiae, quæ plerumq; disunctis & separatis amicis inuitur.
		Scandalum malumq; exemplum, quod infirmis & inconstantibus præbetur.

Distinctio secunda questionis.

Nõ est bonorũ dissoluenda amicitia etũ alter alterum magnitudine virtutis superet, quia	}	Obiecto, nempe amabili honesto, Medio, nempe delectabili cõsortio	}	Conspiciant: discernentiũ	}	Gradu nõ habitu.
		Fine, nempe fidelis vitæ officio ac virtutis studio.				verò solũ, in

Opp.

Opp. contra primam quæ-
stionem.

*A vitio citò fugiendum est ne repat latius: ergo à vi-
tioso amico repente est discedendum ne noceat pericu-
losius.*

Resp.

*Oportet citò vitium fugere & tamen virum dilige-
re. Si ergo amicum peccantem videris, statim à vitio a-
uola, sed sensim à viro (si corrigi non possit) declina. Nā
hoc tutum est & laudabile.*

Opp.

*Non est malum exemplum in discedendo à malorum
consortio: ergo illa causa malè traditur.*

Resp.

*Non est malū discedere à malis, sed subitò discedere
ab amico, est illis qui causam ignorant occasio mali.*

Opp. contra secundam quæ-
stionem.

*In vera amicitia debet esse æqualitas, sed inter illos
quorum alter alterum longè virtute superat, non est æ-
qualitas, ergo non est amicitia. Minor probatur, quia
tales septimo Ethicorum dī vocantur.*

Resp.

*Est æqualitas in essentia non in existentia, in habitu
non in gradu virtutis, quod satis est.*

CAP.